

K životnímu jubileu prof. MUDr. Jindřicha Špinara, CSc., FESC

J. Vítovec

Interní kardiologická klinika LF MU a FN u sv. Anny v Brně

“To remain young while growing old is the highest blessing”

Milý Jindřiše, je to k nevíře, ale uplynulo 10 let, co jsem psal laudatio do Kardiologické revue k Tvým abrahámovinám. Tvé četné aktivity plně potvrzují, že kmetský věk v Tvém případě není stářím, ale snad spíše pozdním mládím (obr. 1). Od počátků naší známosti, kdy jsi jako medik fiškusoval u prof. Dvořáka a začal svou odbornou kariéru ve Studentské vědecké a odborné činnosti (SVOČ), jsme spolu prožili mnohé. Nejen přes 10 let společného života na malém inspekčním pokoji II. interní kliniky u sv. Anny ale hlavně spoustu nepředstavitelných odborných i rodinných cest i příhod, které by stačily i na jednu nemalou knížku.

Nejprve musím přiblížit našim kolegyním a kolegům několik dat z Tvého profesního života.

Obr. 1. Prof. MUDr. Jindřich Špinar, CSc., FESC.

Jindřich Špinar se narodil 25. června 1960, promoval v roce 1985 s vyznamenáním na brněnské lékařské fakultě Masarykovy univerzity (LF MU) (tehdy Univerzity Jana Evangelisty Purkyně) a byl přijat u ministra školství jako nejlepší student lékařské fakulty. Na II. interní klinice FN na Pekařské ulici se už jako medik v rámci SVOČ zapojil spolu i se svou budoucí manželkou Lenkou Pliczkovou do studentské vědecké činnosti ve skupině prof. Dvořáka. Tam se oba zamilovali nejen do sebe, ale také do kardiologie a vědecké práce (obr. 2). Zde společně získali v letech 1982–1985, opakovaně 1. místo ve fakultním kole, 1. místo v celostátním kole a 1. místo v mezinárodním kole studentské vědecké činnosti.

Po promoci Jindřich nastoupil jako sekundární lékař na Interní odd. nemocnice v Ivančicích. Po základní vojenské službě, od roku 1987, začal pracovat na II. interní klinice FN u sv. Anny v Brně. Postupně zvyšoval svoji kvalifikaci jak odbornou, tak akademickou – atestace 1. a 2. stupně z vnitřního lékařství úspěšně složil v letech 1988 a 2003 a kardiologickou atestaci v roce 1993. Dizertační práci a titul CSc. obhájil v roce 1995 a úspěšně habilitoval v roce 1997 s prací „RTG vyšetření u srdečního selhání“, kde vytvořil originální klasifikaci rentgenových stupňů srdečního selhání. Profesorem vnitřního lékařství na Masarykově univerzitě byl jmenován v roce 2002.

Obr. 2. Prof. Špinar s manželkou prof. MUDr. Lenkou Špinarovou.

Tab. 1. Výběr z publikační činnosti prof. Špinara – prvoautorství. Články v impaktovaných časopisech.

Špinar J, Vítovec J, Špác J et al. Non-invasive prognostic factors in chronic heart failure. One-year survival of 300 patients with a diagnosis of chronic heart failure due to ischemic heart disease or dilated cardiomyopathy. *Int J Cardiol* 1996; 56: 283–288.

Špinar J, Vítovec J, Špinarová L et al. A comparison of intervention with losartan or captopril in acute myocardial infarction. *Eur J Heart Failure* 2000; 2: 91–100.

Špinar J, Vítovec J, Pluháčec L, Špinarová L et al. First dose hypotension after angiotensin converting inhibitor captopril and angiotensin II blocker losartan in patients with acute myocardial infarction. *Int J Cardiol* 2000; 75: 197–204.

Špinar J, Vítovec J. The MORE Investigators. MORE – Moexipril ned REgression of left ventricle hypertrophy in combination therapy. *Int J Cardiol* 2005; 100: 199–206.

Špinar J, Ludka O, Dusek L et al. Neurohumoral activity, heart failure and prognosis in patients with end-stage renal disease treated by hemodialysis. *Kidney Blood Pressure Res* 2007; 30: 347–375.

Špinar J, Ludka O, Musil V et al. The profile and prognosis of patients hospitalized with heart failure. The value of discharge BP and cholesterol. *Int Heart J* 2008; 49: 691–705.

Špinar J, Špinarová L. Gender differences in the Acute HEArt Database Registry. *US Cardiology* 2009; 6: 64–66.

Špinar J, Vítovec J, Souček M. The CORD investigators. CORD: COmparison of Recommended Doses of ACE inhibitors and angiotensin II receptor blockers. *Int J Cardiol* 2010; 144(2): 293–294.

Špinar J, Parenica J, Vítovec J et al. Baseline characteristics and hospital mortality in the Acute Heart Failure Databáze (AHEAD) Main registry. *Critical Care* 2011; 15. doi: 10.1186/cc10584.

Špinar J, Vítovec J, Souček M et al. The FIRST registry. Comparison of anticoagulant treatment in patients with atrial fibrillation. *Exp Clin Cardiol* 2014; 20: 662–673.

Špinar J, Jarkovsky J, Špinarova L et al. AHEAD score – Long-term risk classification in acute heart failure. *Int J Cardiol* 2016; 202: 21–26.

Špinar J, Špinarová L et al. Prognostic value of NT-proBNP added to clinical parameters to predict two-year prognosis of chronic heart failure patients with mid-ranged and reduced ejection fraction. A report from FAR-NHL prospective registry. *Plos One* 2019. doi: 10.1371/journal.pone.0214363.

Tab. 2. Seznam hlavních publikací, u kterých je prof. Špinar prvoautor.

Špinar J, Vítovec J. *Stručný průvodce kardiologií ve schématech a tabulkách*. Praha: AMI studio 1998.

Špinar J, Vítovec J, Zicha J. *Hypertenze diagnostika a léčba*. Praha: GRADA 1999.

Špinar J, Vítovec J, Kubecová L, Pařenica J. *Klinické studie v kardiologii*. Praha: GRADA 2001, 2002, 2004.

Špinar J, Vítovec J a kol. *Ischemická choroba srdeční*. Praha: GRADA 2003.

Špinar J, Vítovec J a kol. *Jak dobře žít s nemocným srdcem*. Praha: GRADA 2007.

Špinar J a kol. *Propedeutika a vyšetřovací metody vnitřních nemocí*. Praha: GRADA 2008.

Špinar J, Ludka O a kol. *Propedeutika a vyšetřovací metody vnitřních nemocí*. 2. přepracované a doplněné vydání. Praha: GRADA 2013.

Od roku 1988 začal pracovat na jednotce intenzivní péče s kardiologickým zaměřením a jedny z jeho prvotních lékařských vědeckých prací se věnovaly infuzní léčbě. Zde začalo také naše společné přátelství, které šlo v ruce v ruce s přednáškovou a publikační činností. Jen pro

zájmovost, na II. interní klinice jsme společně publikovali 8 odborných knižních publikací věnovaných kardiovaskulární problematice.

Co se týče přednáškové činnosti má prof. Špinar na svém kontě přes více než 1 500 přednášek na našem i světovém kardio-

logickém fóru. V databázi Scopus má 508 publikací; H-index 45; citovanost 15 026. Je autorem či spoluautorem více než 15 knih. První společnou knihu jsme vydali v roce 1999 v nakladatelství Grada s názvem „Hypertenze – diagnostika a léčba“. V současné době jsme spolu s prof. Špinarem vedoucími redaktory časopisu *Kardiologická revue – Interní medicína*. Pro ilustraci připojuji seznam hlavních publikací, kde je prof. Špinar prvoautor (tab. 1 a 2).

Prof. Špinar je hlavním řešitelem několika grantů, vč. mezinárodních, do kterých patří velmi úspěšně probíhající registr AHEAD týkající se akutního srdečního selhání, CORD – registr hypertoniků, FAR NHL – registr nemocných s chronickým srdečním selháním.

Dále byl organizátorem řady celostátních i mezinárodních kardiologických sjezdů, jejich výčet přesahuje rozsah tohoto laudatia. Dále byl „Principle investigator“ asi 30 mezinárodních studií, národním koordinátorem 18 klinických studií (MERLIN, PLATO, IMPROVE IT, AVANTE GUARDE, TIMI 50, INSPRA, SAVOR, SOLID, PEGASUS-TIMI 54, RELAX, TRUE AHF, FOURIER, VERSALIUS, EMPEROR, COMPASS, AMGEN 118, DECLARE).

Je také členem výborů České společnosti pro hypertenzi, kde byl vědeckým sekretářem v letech 2005–2011, místopředsedou výboru České internistické společnosti, místopředsedou Asociace srdečního selhání ČKS, kterou jako předseda zakládal, nyní je předsedou pracovní skupiny Kardiovaskulární farmakoterapie ČKS.

Velkým oceněním jeho odborné práce je zastoupení v TIMI skupině, v jejímž čele stojí prof. Eugene Braunwald, a prof. Špinar (obr. 3) je národním koordinátorem všech studií, které jsou touto skupinou organizované a probíhají v ČR.

Za mimořádné výkony ve vědě a výzkumu převzal v roce 2016 z rukou rektora MU Mikuláše Beka prestižní ocenění MU (obr. 4). V současnosti je na LF MU předsedou pro Ph.D. studium Vnitřní lékařství.

Významné pocty se prof. Špinarovi dostalo v roce 2018 v jeho rodném městě, kde mu bylo uděleno Čestné občanství města Kyjova za významnou lékařskou, vědeckou a pedagogickou činnost v oblasti kardiologie.

V roce 2003 vyhrál prof. Špinar konkurz na místo přednosta Interní kardiologické kliniky LF MU a FN Brno a stal se zároveň proděkanem pro postgraduální studium na LF MU. Během svého působení v letech 2004–2018 kliniku

Obr. 3. Prof. Špinar je členem TIMI skupiny, v jejímž čele stojí prof. Eugene Braunwald.

Obr. 4. V roce 2016 převzal prof. Špinar z rukou rektora Mikuláše Beka ocenění Masarykovy univerzity.

Obr. 5. Společné chvíle s prof. Vítovcem i s manželkami Lenkami.

Obr. 6. Největší štěstí v kruhu rodiny, s manželkou Lenkou, dcerou Monikou, vnučkou Belinkou a zetěm Petrem.

nejen, že zvelebil, dostal ji mezi přední kardiologická pracoviště, ale vychoval řadu docentů, profesorů a postgraduálních studentů. Také zde založil Hypertension Excellence Centre, což je prestižním oceněním pracoviště, které uděluje výbor Evropské společnosti pro hypertenzi.

A nyní, milý Jindřichu, několik osobních postřehů z našeho kamarádství a přátelství. Osobně jsem Tě poznal jako medika v polovině 80. let na II. interní klinice ve FN na Pekařské. Poté co jsi nastoupil na kliniku jako sekundární lékař a stal se mým spolupracovníkem na JIP 65, jsme začali společnou odbornou spolupráci a také rodinné přátelství. Musím zde říci,

že Ty jsi byl vždy aktivním a inovativním spolupracovníkem, který přicházel s novými nápady pro naši společnou práci.

Nelze nevzpomenout naše rodinné přátelství, kdy jsme trávili společně dovolené s našimi manželkami Lenkami (obr. 5) i s Tvou dcerou Monikou (také úspěšnou kardioložkou) a jejím manželem Petrem.

Tak Ti přeji, můj mladší kamaráde a příteli, vše nejlepší, hlavně zdraví a štěstí, obojí musí jít ruku v ruce. To znamená, aby sis užil svoji vnučku Belinku, která je v této době asi Tvoje největší štěstí (obr. 6). Nyní ses vrátil zpět do FN u sv. Anny, na kliniku své ženy prof. MUDr. Lenky Špinarové, která je přední profesorkou české kardiologie. Naše osudy se

tak opět spojují na stejné klinice, kde budeme společně především budovat oddělení preventivní kardiologie, ale také naše přátelství. Věřím, že naše spolupráce nejen na odborném poli bude nadále tak pevná jako doposud.

Na závěr přidávám poselství, které jsme měli vyvěšeno na našem společném inspekčním pokoji (Max Ehrmann, Desiderata, Copyright 1952):

With all its sham, drudgery & broken dreams, it is still a beautiful world. Be careful. Strive to be happy.

*Tvůj přítel, kamarád
a jak sám říkáš starší bratr,
Jiří*